

Polisler Suçluyu Yüzünden Tanyacak

Çinli polisler şüphelileri yüzünden tespit edebilen gözlükler kullanmaya başladı. 100 milyondan fazla kamerayla dünyanın en büyük izleme ağını kuran Çin hükümeti, elde ettiği verileri yüz tanıma yazılımlarıyla birlikte kullanılarak on bin kişilik arananlar listesindeki şüphelileri tespit etmeye çalışıyor. Merkezî veri tabanıyla bütünleşik çalışan gözlüğü takan polis kalabalığa baktığında 100 milisaniye içinde şüpheliyi ayırt edebiliyor. Çin medyasında yer alan haberlere göre yedi şüpheli bu yöntemle yakalanmış bile. Çin yüz tanıma teknolojilerinden geniş çaplı faydalanıyor, öyle ki öğrenci yurtlarının kapılarından uçak girişlerine kadar pek çok noktada yüz tanıma sistemleri kullanılıyor. Hatta kurulan bu sistem kimi vatandaşların kimi şehirlerin bazı bölgelerine girmesini engellemek gibi insan hakları açısından tartışmalı amaçlar için de kullanılabilir. Gözlükler aktif olarak yeni kullanılmaya başlanmış olsa da daha şimdiden başarı oranının %90 civarında olduğunu da ekleyelim.

Öte yandan Çin'in vatandaşlarını izlemeye yönelik çalışmaları sadece kameralarla sınırlı değil. Sosyal Kredi Skoru adı verilen bir sistemle vatandaşların güvenilirliğini puanlayacak bir sistem de kullanılmaya başlandı. Şimdilik sisteme katılım gönüllülük esasına dayanıyor olsa da 2020'den itibaren zorunlu olacak. Üstelik sistem sadece kişileri değil firma ve kurumları da puanlayacak. Şimdilik deneme ve geliştirme süreci devam eden sistem puan hesaplarırken kişilerin borç durumuna, taahhütlerini zamanında yerine getirip getirmediğine, örneğin faturalarını düzenli ödeyip ödemediklerine, satın alma alışkanlıklarına, vakitlerini nasıl geçirdiklerine, di-

ğer insanlarla olan ilişkilerine, hükümet politikalarıyla ilgili fikirlerine bakıyor. Düşük puan alan kişiler kullandıkları bilgisayarlardaki internet hızının yavaşlatılması, bazı restoranlara girme yasağı, seyahat hakkının kısıtlanması, bazı işlerde çalışma yasağı gibi yaptırımlara maruz kalabiliyor. Akla *Black Mirror* adlı TV dizisini getiren bu tür bir sistemin gerçekten hayata geçirilip geçirilmeyeceği tartışılır olsa da teknik olarak mümkün olduğu söylenebilir.

<http://bit.ly/polis-gozlugu>
<http://bit.ly/vatandas-puani>

